

Історіографія розвитку державотворення незалежної України (від 1991 р.)

Ряд колективних праць українських істориків присвячено проблемам державотворення незалежної України, становлення політичної системи України, заснування інституту президентства, формування курсу зовнішньої політики, стисло і змістовно характеризують політичну та соціально-економічну ситуацію в Україні в 90-х роках ХХ ст. (А. Г. Слюсаренко «Україна на зламі історичних епох (Державотворчий процес 1985–1999 рр.)» (2000); Грабовський С., Ставряні С., Шкляр Л. «Нариси з історії українського державотворення» (1995); «Україна: друга половина ХХ ст. Нариси історії» (1997)). Перші дослідження історії незалежної України кінця ХХ століття з'явилися у формі підручників та поодиноких монографій. Лише з підготовкою до святкування п'ятої та десятої річниць проголошення незалежності України відбувається зростання досліджень з історії української держави періоду 1990–2001 рр. До проблем становлення політичної системи незалежної України у своїх роботах звертався В. Литвин. Характерною особливістю праць дослідників новітньої історії України від середини 1990-х років, стала поява персоніологічних досліджень, висвітлення політичної історії країни через політичні біографії державних діячів, зокрема президентів України (роботи Ю. Луканова, Н. Михальченка, В. Андрущенка та ін.). Роль держави та її органів влади в історії незалежної України знайшли своє відображення в наукових дослідженнях вчених-державознавців.

Проблемам українського парламентаризму, діяльності Верховної Ради України присвячено роботи Л. Т. Кривенко, О. М. Бандурко, Ю. Д. Древалю, В. І. Чмихова та ін. Виконавча влада стала об'єктом дослідження передусім правової науки та науки державного управління. Щодо цієї проблематики ґрунтовними є дослідження В. Шаповала, В. Авер'янова, В. Кампо, І. Пахомова, С. Телешуна. Дослідження урядової діяльності представлені, в основному, аналітичними та довідковими матеріалами, де подається інформація про кадровий склад урядів. У ґрунтовному дослідженні «Уряди України у ХХ ст.» висвітлюються еволюція та діяльність української виконавчої влади періодів Центральної Ради, Директорії, УНР, за радянських часів та періоду незалежності. Дослідження з історії економічного розвитку держави 90-х років ХХ століття представлені поодинокими працями (А. Віттковські). Від середини 90-х років з'являється ряд навчальних посібників та підручників, які висвітлювали новітню історію України. Зарубіжна історіографія історії української державності 1990–2000-х рр. та історіографія української діаспори представлена роботами Е. Вілсона, Т. Кузьо, М. Мельника. Першим узагальнюючим дослідженням, присвяченим всьому періоду новітньої історії України стала монографія Г. Касьянова «Україна 1997–2007: нариси новітньої історії» (2008).

Окрему групу складають дослідження, в яких проблеми державотворення розглядаються з точки зору етнополітики, етнодержавознавства (праці Л. Шкляра, М. Юрченка, Ю. Калиновського), правознавства, філософії (І. Луцький, І. Шаповалов, В. Ходаковський), соціології.

Публікації документів, спогадів

Декларація про державний суверенітет України. Історія прийняття, документи, свідчення / Асоц. нар. депутатів України; ред. Рада: Я. Зайко (відп. ред.) [та ін.]. – Житомир: Рута, 2010. – 868, [16] с.: фотогр., табл.

Провісники свободи, державності і демократії: Документи і матеріали. До 20-ї річниці створення Народного Руху України / Національна академія наук України, Інститут історії України; Центральний державний архів громадських об'єднань України. – К.: Інститут історії України, 2009. – 454 с.

Довідкові видання

Мироненко О. М., Римаренко Ю. І., Усенко І. Б., Чехович В. А. Українське державотворення. Невитребуваний потенціал: словник-довідник / Олександр Миколайович Мироненко (ред.). – К. : Либідь, 1997. – 560 с.

Етнічний довідник : [у 3 т.] – Ч. 2 : Етнічні меншини в Україні / Центр етносоціолог. та етнополіт дослідж. Ін-ту соціології НАН України ; М-во України у справах нац. та міграції ; Ін-т етн., регіон. та діаспорознав. студій. – К., 1996. – 172 с.

Етнічний довідник : у 3 т. – Ч. 1 : Поняття та терміни / Центр етносоціолог. та етнополіт. дослідж. Ін-ту соціології НАН України ; Держ. ком. України у справах нац. та міграції ; Ін-т етн., регіон. та діаспорознав. студій. – К., 1997. – 140 с.

Етнічний довідник : у 3 т. – Ч. 3 : Етнополітика в Україні / Центр етносоціолог. та етнополіт. дослідж. Ін-ту соціології НАН України ; Держ. ком. України у справах нац. та міграції ; Ін-т етн., регіон. та діаспорознав. студій. – К., 1997. – 85 с.

Етнонаціональна структура українського суспільства : довід. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; Ф-т соціол. і психології. – К. : Наук. думка, 2004. – 343 с.

Монографії, навчальні посібники

Авер'янов В. Б. Управлінський зміст виконавчої влади та суб'єкти її здійснення // Державне управління: теорія і практика / за заг. ред. В.Б.Авер'янова. – К., 1998. – С. 37–50.

Алексєєв Ю. М., Кульчицький С. В., Слюсаренко А. Г. Україна на зламі історичних епох. (Державотворчий процес 1985–1999 рр.): навч. посібник. – К. : ТОВ "УВПК "ЕксОб", 2000. – 296 с.

Бандурка О. М., Древаль Ю. Д. Парламентаризм в Україні: становлення і розвиток. – Х., 1999. – 288 с.

Батенко Т. Королі СНД. Портрети дванадцяти Президентів (тенденції та закономірності розвитку в пострадянському просторі). – Львів, 2000. – 216 с.

Белебега І. О. Українська еліта. – Х. : Березіль, 1999. – 346 с.

Брецько Ф. Ф., Дрік А. Л., Майор Л. П. Незалежна Україна: хроніка державотворчого процесу (1991–2009). – Ужгород : Гражда, 2009. – 264 с.

Вавринчук М. П. Етнополітична безпека в системі національної безпеки України на етапі сучасного державотворення: монографія. – К. : Правова єдність, 2009. – 288 с.

Варзар І. М. Ідейно-теоретичні засади державотворчої політики Л.Д.Кучми = Идейно- теоретические основы государствовосозидающей политики Л.Д.Кучмы: Науково-публіцистичні нариси про Президента України. — К. : Українські пропілеї, 1999. – 146 с.

Вдовенко С. М. Закордонне українство в національному державотворчому процесі: ідентифікація, організація, взаємовідносини / Національна академія держ. управління при Президентові України. — Чернігів : ЧДТУ, 2004. — 209с.

Виттковски А. Пятилетка без плана. Украина 1991–1996. Формирование национального государства, экономика, элиты. – К., 1998. – 240 с.

Вілсон Е. Українці: несподівана нація. – К., 2004. – 552 с.

Георгіца А. З. Сучасний парламентаризм: проблеми теорії і практики. – Чернівці, 1998. – 483 с.

Грабовський С., Ставроян С., Шкляр Л. Нариси з історії українського державотворення. – К. : Генеза, 1995. – 607 с.

Гринів О. І. Спокута Малоросії: державотворення без парадоксів: Непретензійні нотатки. – Л. : Світ, 2001. – 368 с.

Діденко Ю. В. Народний рух у державотворчих процесах України (1989–2002). – О. : Астропринт, 2006. – 176 с.

Журавський В. С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні / Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України; Інститут вищої освіти АПН України. – К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2003. – 416 с.

Кармазіна М. С. Президентство: український варіант / НАН України ; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. – К. : Бланк. – Прес, 2007. – 365 с.

Касьянов Г. Україна 1997–2007: нариси новітньої історії. – К., 2008. – 432 с.

Коваль Ф. Кооперація – економічно-соціальний і національно-культурний фундамент державотворення України / Львівське обласне товариство "Український кооперативний рух". – Л. : ТУКР, 2006. – 79 с. – (Серія "Кооперація - матеріальна і духовна сила народу"; Ч. 6).

Колосовська Н. Д., Шевченко Н. В., Шитюк М. М. Державотворення в Україні: навч. посібник. – Миколаїв, 1996. – 65 с.

Конта Р. М. Історіографія державотворчої ідеї в масонських ложах в Україні в першій чверті XIX століття. – К. : Поліграф Центр, 2003. – 20 с.

Кравченко В. І., Титаренко Ю. Л. Державотворення в Україні. Історія та сучасність: навч. посібник для фахівців іст.-правових спец., викладачів, студ. та абітурієнтів, усіх тих, хто виявляє інтерес до історії України, Української держави, проблем державотворення / Донецький ін-т внутрішніх справ МВС України. – Донецьк, 1998. – 111 с.

Кравченко П. А. Вітчизняний культурно-історичний досвід у системі сучасного державотворення (Соціально-філософські аспекти) / НАН України; Інститут філософії ім. Г.С.Сковороди; Полтавський держ. педагогічний ун-т ім. В.Г.Короленка. – К. : Генеза, 2001. – 332 с.

Кравчук Л.М. Держава і влада: досвід адміністративної реформи. – К. : Інформаційно-видавничий центр «Інтелект», 2001. – 192 с.

Кривенко Л.Т. Верховна Рада України. – К., 1997. – 47 с.

Кривенко Л.Т. Законодавча та виконавча гілки влади: конституційно-правові проблеми співвідношення і взаємодії / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К., 1998. – С. 64–71.

Кугутяк М., Гаврилів Б., Кобута С. Літопис державотворення на Прикарпатті (1988–2001) / Івано-Франківська обласна держ. адміністрація; Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника. Історичний факультет. Наукове товариство ім. Т.Шевченка. – Івано-Франківськ : Плай, 2002. – 94 с.

Кульчицький С. Українська революція 2004. – К., 2005. – 368 с.

Кульчицький С. В. Закономірності державотворчого процесу у незалежній Україні / НАН України; Інститут історії України. – К., 2001. – 160 с.

Кульчицький С. В., Барановська Н. П., Бикова Т. Б., Богачук С. Г., Верстюк В. Ф. Уряди України у XX ст. / Кабінет Міністрів України; НАН України. – К. : Наукова думка, 2001. – 608с. : іл.

Кульчицький С. В., Парахонський Б. О. Україна і Росія в історичній ретроспективі: Нариси: в 3 т. / НАН України; Інститут історії України. – К. : Наукова думка, 2004. – Т. 3 : Новітній український державотворчий процес. – 328 с.

Куц Ю. О. Етнополітичні державотворчі процеси в Україні: управлінський аспект / Українська академія держ. управління при Президентові України; Харківський регіональний ін-т. – Х. : Видавництво ХарPI YADY "Магістр", 2002. – 204 с. : табл.

Куць О. М. Мовна політика в державотворчих процесах України: навч. посібник для поглибленого вивчення студ. проблем політології / Харківський національний ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Х. : ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2004. – 276 с.

Куць О. М., Лісничий В. В., Куц Ю. О. Етнонаціональні чинники державотворення. – Х. : Видавництво ХарPI УАДУ "Магістр", 2002. – 106 с.

Кучма Л. Д. Вірю в український народ. – К. : Видавничий дім «Альтернативи», 2000. – 504 с.

- Кучма Л. Д.* После майдана: Записки президента. 2005–2006 / Кучма Л. Д. – К. : Довира ; М. : Время, 2007. – 688 с., ил. – (серія «Диалог»). – (на рос. та укр. мовах).
- Лановик Б. Д., Матейко Р. М., Матисякевич З. М.* Історія України. – К., 1999. – 574 с.
- Литвин В.* Політична арена України: Дійові особита виконавці. – К.: Абрис, 1994. – 495 с.
- Литвин В.* Україна на межі тисячоліть (1991–2000 рр.). - К., 2000. - 360 с.
- Литвин В. М.* Україна: політика, політики, власть. На фоні політичного портрета Л. Кравчука. – К.: Альтернативи, 1997. – 335 с.
- Литвин В. М.* Україна: досвід та проблеми державотворення (90-ті роки ХХ ст.) / НАН України; Інститут історії України; В.А. Смолій (відп.ред.). – К. : Наукова думка, 2001. – 560 с.
- Луканов Ю.* Третій Президент (Політичний портрет Л.Кучми). – К., 1996. – 154 с.
- Масненко В. В.* Історична пам'ять і сучасне державотворення – погляд із Черкащини: Політологічні нариси. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2001. – 117 с. – (На межі тисячоліть ХХ).
- Медведчук В.* Сучасна українська національна ідея і питання державотворення / В.В. Копейчиков (ред.). – К. : Україна, 1997. – 170 с.
- Мельник М.* Українські проблеми: зб. ст. і коментарів. – К., 1999. – 694 с.
- Михальченко М. І.* Україна як нова історична реальність : запасний гравець Європи / М. І. Михальченко. – Дрогобич : Відродження, 2004. – 488 с.
- Михальченко М., Андрущенко В.* Україна розділена в собі : від Леонідії до Вікторії. Т. І. / М. Михальченко, В. Андрущенко. – К. : ІПіЕНД імені І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – 490 с.
- Михальченко Н., Андрущенко В.* Беловеж'є. Л. Кравчук. Україна 1991–1995. – К., 1996. – 512 с.
- Незалежність України : історичні витоки та перспективи : матеріали наук.–практ. конф., 22 серпня 1996 р. / ред. В. А. Смолій ; НАН України, Інститут історії України. – К. : [Б.в.], 1997. – 228 с.
- Новітня історія України (1990–2000). – К., 2000. – 663 с.
- Погребинский М.* «Оранжевая революция»: украинская версия. – М., 2005. – 280 с.
- Політична історія ХХ століття. – К., 2002. – 155 с.
- Правосвідомість і правова культура як базові чинники державотворчого процесу в Україні: монографія / Герасіна Л. М. [та ін.]; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2009. – 351 с.
- Прем'єр-міністри України // Політологічні студії. – 1999. – Січень. – Вип. 1. – 73 с.
- Радченко О. В.* Ціннісна система суспільства як механізм демократичного державотворення: монографія / Національна академія держ. управління при Президентові України; Харківський регіональний ін-т держ. управління. — Х. : Магістр, 2009. — 379с.
- Римаренко Ю. І., Вівчарик М. М., Картунов О. В., Кресіна І. О., Римаренко С. Ю.* Етнос. Нація. Держава: Україна у контексті світового етнодержавницького досвіду / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2000. – 516 с.
- Слюсаренко А. Г.* Україна на зламі історичних епох (Державотворчий процес 1985–1999 рр.): навч. посібник. – К., 2000. – 296 с.
- Становлення владних структур в Україні (1991–1996). – К., 1997. – 178 с.
- Стратегії розвитку України: теорія і практика. – К.: НІСД, 2002. – 864 с.
- Суверенітет України і міжнародне право / [В. Н. Денисов, В. І. Євінтов, В. І. Акуленко та ін.]; НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького та ін. ; [відп. ред. В. Н. Денисов, В. І. Євінтов]. – К. : Манускрипт, 1995. – 358 с.
- Телешун С.* Державний устрій України: проблеми політики теорії і практики. – Івано-Франківськ, 2000. – 344 с.

Турівний В. П. Сучасне українське державотворення: національно-політична суть, етнопедагогічний аспект. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2002. – 208 с.

Україна : утворення незалежної держави (1991–2001). – К. : Альтернативи, 2001. – 704 с.

Україна на зламі тисячоліть : історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи. – К. : МАУП, 2000. – 384 с.

Україна: друга половина ХХ ст. Нариси історії / П. П. Панченко, М. Р. Плющ, Л. А. Шевченко та ін. – К., 1997. – 352 с.

Українська державність у ХХ столітті: Історико-політологічний аналіз / О. Дергачов (кер. авт. кол.). – К., 1996. – 435 с.

Фартушиний А. А. Українська національна ідея як підстава державотворення / Національний ун-т «Львівська політехніка». – Л. : Вид-во Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2000. – 307 с.

Фігурний Ю. С. Український етнос у просторі й часі: українознавчі дослідження етнічних, державотворчих і націєтворчих процесів в Україні / НДІ українознавства. Відділ української етнології. – К. : ННДІУ, 2009. – 520 с.

Ходаковський В. Ф. Філософія українського державотворення (політологічний аналіз новітньої історії): навч. посібник / АПН України ; Інститут вищої освіти. – Херсон, 2007. – 545 с.

Шаповал В. М. Виконавча влада в розвинутих країнах (конституційно-правовий аспект). – К., 1996. – 320 с.

Шаповал В. М. Вищі органи сучасної держави. Порівняльний аналіз. – К.: Програма Л, 1995. – 136 с.

Шевчук В. П., Тараненко М. Г. Історія української державності: курс лекцій. – К., 1999. – 480 с.

Шемшученко Ю. С., Скрипнюк О. В., Кресіна І. О., Погорілко В. Ф., Ставнійчук М. І. Державотворення і правотворення в Україні: досвід, проблеми, перспективи / Ю.С. Шемшученко (ред.). – К. : Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2001. – 632 с.

Шостий уряд України: дійові особи та виконавці / М. Томенко та ін. – К., 1996. – 52 с.

Ющенко В. До нації. Вибрані промови / В. Ющенко ; передм. М. Г. Жулинський ; упорядн. Д. Р. Лубківський, наук. ред. Ю. Г. Рубан. – К. : НІСД, 2010. – 464 с., іл.

Яневський Д. Хроніка помаранчевої революції. – Х., 2005. – 320 с.

Янукович В. Ф. Уряд України: перші 100 днів / В. Ф. Янукович. – К. : Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2006. – 74 с., [16] с. : іл.

Янукович В. Ф. Як Україні далі жити. Статті, виступи, роздуми / В. Ф. Янукович. – К. : «Дизайн Принт», 2008. – 306 с., [8] с. : іл.

Янукович В. Ф. В политике не бывает окончательных побед и поражений : статьи, интервью, выступления 2005 год / В. Ф. Янукович. – [Б.м], [б.и.], [2006] – 232 с.

Матеріали конференцій, збірники наукових праць

Стратегія українського державотворення. Філософсько- політологічний та економічний аналіз. Філософія. Економіка. Політика. Освіта: зб. наук. пр. / АПН України; Полтавський держ. педагогічний ун-т ім. В.Г.Короленка. – К., 2000. – 198 с.

Актуальні проблеми державотворення в Україні: матеріали четвертої міжвузівської наук.-практ. конф., 25 квітня 2001 року / Рівненська філія Київського ун-ту права ; Д.М. Диновський (голов.ред.). – Рівне, 2001. – 254с.

Актуальні проблеми державотворення у сучасній Україні: Матеріали міжнар. (вересень-жовтень 1998 року) та міжвузівської (червень 1999 року) конф. / НАН України; Інститут історії України. – К., 1999. – 69 с.

Актуальні проблеми конституційного права та державотворення: зб. наук. пр. присвяч. 70-ій річниці з дня народження першого голови Конституційного Суду України Л.П.Юзькова / Хмельницький ун-т управління та права; В.М. Олуйко (голова ред.кол.). – Хмельницький : Вид-во Хмельницького ун-ту управління та права, 2008. – Ч. 1. – 355с.; Ч. 2. – 356 с.

Аспекти державотворчого процесу в Україні: реалії та перспективи: Матеріали засідання Дискусійного клубу української науково- педагогічної інтелегенції, 24 жовтня 2001 року / Українська академія зовнішньої торгівлі; Н.А. Шип (відп.ред.). – К. : УАЗТ, 2001. – 72 с.

В'ячеслав Липинський в історії, теорії і практиці українського державотворення: матеріали Міжнар. конф., 26-27 квітня 2007 р. / Волинський національний ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : Вежа, 2007. – 569 с.

В'ячеслав Липинський – ідеолог українського державотворення: зб. наук. пр. / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України; Західний науковий центр Української академії політичних наук; Волинська обласна організація партії Демократичний Союз; Кафедра теорії та історії політичної науки Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2001. – 188 с.

Галич і Галицька земля в державотворчих процесах України: матеріали Міжнар. ювіл. наук. конф. / НАН України; Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника; В. Кононенко (ред.). – Івано-Франківськ : Плай, 1998. – 349 с.

Декларація про державний суверенітет України – передумова її незалежності та демократичного розвитку : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 16 черв. 2010 р. / НАПН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого; [редкол. : Ю. П. Битяк та ін.]. – Х. : НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2010. – 159 с.

Державотворення та правотворення в Україні: проблеми та перспективи: матеріали Другої звітної наук. конф., 29 лютого 2008 р. / Т.В. Курило (упоряд.). – Л., 2008. – 424 с.

Державотворення та правотворення в Україні: проблеми та перспективи: Матеріали Першої звітної наук. конф. (2 березня 2007 р.) / Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. Факультет економічної безпеки; Т.В. Курило (упоряд.). – Л. : ЛДУВС, 2007. – 300 с.

Державотворчі процеси і соціально-економічні моделі розвитку України на сучасному етапі: зб. наук. статей: в 2 т. / Бердянський ун-т менеджменту і бізнесу. – Донецьк : Юго-Восток, 2007. – Т. 1, ч. 1. – 375с.; Т. 1, ч. 2. – 347 с.; Т. 2. – 279 с.

Десять років незалежності України: минуле та сучасне державотворення: наук. зб. / Інститут історії України НАН України; Кафедра історії України та зарубіжних країн Київського національного лінгвістичного ун-ту; Бердянський ін-т підприємництва. – К., 2003. – 434 с.

Десять років незалежності України: минуле та сучасне державотворення : тези наук. доп. Міжнар. наук. конф., Бердянськ, 24-25 травня 2001р. / Інститут історії України НАН України; Кафедра історії України та зарубіжних країн Київського держ. лінгвістичного ун-ту. – К., 2001. – 100 с.

Ідеологія державотворення в Україні: історія і сучасність: матеріали наук.- практик. конф. 22-23 листопада 1996 р. / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К. : Генеза, 1997. – 429 с.

Ідеологія державотворення і суспільствознавча наука: тези доп. на Всеукр. наук.-теорет. конф., присвяченій 10-річчю незалежності України, 31 травня 2001 р. / Інститут вищої освіти АПН України; Запорізький держ. ун-т. – Запоріжжя : Просвіта, 2001. – 358 с.

Конституційні засади державотворення і правотворення в Україні: проблеми теорії і практики: матеріали наук.-практик. конф. (м.Київ, 26 червня 2006р) / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького; Академія правових наук; Інститут законодавства Верховної Ради України. – К., 2006. – 334 с.

Національна періодика початку ХХ століття: розвиток і реалізація української ідеї державотворення: матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 100-літтю газети "Рада", Київ, 8-9 грудня 2006 р. / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут журналістики. Інститут масової комунікації ; Дослідницький центр історії української преси ; Газета політична, економічна і літературна "Рада" ; Національна спілка журналістів України. – К. : КНУ, 2006. – 116 с.

Організаційні та правові проблеми забезпечення державного суверенітету : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 27 берез. 2009 р. / АПН України, НДІ держ. буд-ва та місцевого самоврядування АПРН України, Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого ; [редкол. : Ю. П. Битяк, І. В. Яковюк, Г. В. Чапала]. – Х. : ФО–П Вапнярчук Н. М., 2009. – 147 с.

Роль столиці у процесах державотворення: історичний та сучасний аспекти: Матеріали наук.-практ. конф., 28 лютого 1996 р., Київ / НАН України; Інститут історії та ін. – К., 1996. – 136 с.

Соборність як чинник українського державотворення (до 90-річчя Акту злуки): всеукраїнська наук. конф., Київ, 21 січня 2009р. / Інститут історії України НАН України ; Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України ; Інститут політичних та етнопонаціональних досліджень ім. І.Кураса НАН України ; Український ін-т національної пам'яті. – К., 2009. – 229 с.

Сучасні правові проблеми українського державотворення: матеріали II держ. наук. конф., м. Біла Церква, 26 квітня 2007 р. / Білоцерківський держ. аграрний ун-т. – Біла Церква : БДАУ, 2007. – 109 с.

Творча спадщина Симона Петлюри в контексті сучасного державотворення: матеріали Всеукр. наук. конф., присвяч. 125-річчю від дня народження Голови Директорії та Головного Отамана військ Української Народної Республіки Симона Петлюри. Київ, 20 травня 2004р. / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Центр українознавства; Фондація ім. О.Ольжича ; упоряд., заг.ред. В. Сергійчук. – К., 2005. – 240 с.

Українська державність: становлення, досвід, проблеми: зб.наук.ст.(за матеріалами XII Харківських політологічних читань) / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого; НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування Академії правових наук України ; Харківська асоціація політологів. – Х. : Право, 2001. – 176 с.

Українська культура і мистецтво у сучасному державотворчому процесі: стан, проблеми, перспективи: тези доп. наук.-практ. конф. / Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – К., 2000. – 204 с.

Автореферати дисертацій

Барабаш Ю. Г. Державно-правові конфлікти на сучасному етапі державотворення: конституційно-правовий аспект: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.02 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2009. – 35 с.

Басараб М. М. Роль громадських організацій Закарпаття в державотворчих процесах наприкінці 80-х - на початку 90-х рр. ХХ ст.: автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Ужгородський національний ун-т. – Ужгород, 2007. – 20 с.

Біловол Ю. Є. Мотиви державотворення в письменницькій публіцистиці кін. ХХ - поч. ХХІ ст.: еволюція, поетика, прагматика: автореф. дис. ... канд. із соц. комунікацій : 27.00.04 / Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2010. – 20 с.

Бутирська Т. О. Теоретико-методологічні засади державотворення в Україні: автореф. дис... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.01 / Національна академія держ. управління при Президентові України. — К., 2009. — 36 с.

Бухтатий О. Є. Взаємовідносини органів державної влади та засобів масової інформації в умовах демократичного державотворення: автореф. дис. ... канд. наук з держ.

упр. : 25.00.01 / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. – Х., 2010. – 20 с.

Візірякіна Н. І. Вплив інтелігенції на державотворчі процеси в Україні: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.03. / НАН України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2000. – 18 с.

Дементьєва В. В. Трансформація політичних функцій церкви у контексті сучасного державотворення в Україні: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / НАН України ; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2003. – 18 с.

Діденко Ю. В. Народний Рух у державотворчих процесах України (1989–2002 рр.): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Чорноморський держ. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2009. – 19 с.

Калиновський Ю. Ю. Вибір та реалізація етнонаціональної моделі в процесі державотворення: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Університет внутрішніх справ. – Х., 1999. – 17 с.

Кардош Е. Ю. Державотворчий процес в Україні і церква (політологічний аспект): Дис...канд. політ. наук: 23.00.02 / НАН України; Інститут національних відносин і політології. – К., 1995. – 143 арк.

Кіндрачук Н. М. Боротьба Народного Руху України за незалежність України : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – О., 2010. – 16 с.

Коноваленко Н. В. Потреби та інтереси громадянина України як складова державотворчих процесів сучасного суспільства: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.03 / АПН України; Інститут вищої освіти. – К., 2007. – 16с.

Куц Ю. О. Етнонаціональні державотворчі процеси в Україні (управлінський аспект): автореф. дис... д-ра наук з держ. управління: 25.00.01 / Національна академія держ. управління при Президентові України. – К., 2005. – 32 с.

Кучмій О. П. Міжкультурне співробітництво як чинник зовнішньої та внутрішньої політики в умовах державотворчих зрушень: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.03 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2006. – 20 с.

Луцький І. М. Справедливість як філософсько-правова засада українського державотворення: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.12 / Національна академія внутрішніх справ України. – К., 2005. – 17 с.

Марчук В. В. Національно- демократичні традиції в державотворчому процесі України (друга половина 1980-х - перша половина 90-х років): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.05 / НАН України; Інститут національних відносин і політології. – К., 1996. – 22 с.

Медведчук В. В. Сучасна українська національна ідея і актуальні питання державотворення: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.01. – К., 1997. – 32 с.

Мофа С. О. Національна самосвідомість як чинник державотворення: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.03 / Запорізький держ. ун-т. – Запоріжжя, 2004. – 15 с.

Музика І. В. Ідея багатопартійності в українській політико- правовій думці та державотворчій практиці останньої чверті ХІХ ст.- першої чверті ХХ ст.: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 1996. – 23 с.

Офіцинський Р. А. Державотворчий процес в Україні 1991-2004 років (на матеріалах періодики Заходу): автореф. дис... д-ра іст. наук: 07.00.01 / Ужгородський національний ун- т. – Ужгород, 2006. – 36 с.

Поліщук І. О. Українська ментальність у контексті процесу державотворення: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Університет внутрішніх справ. – Х., 1998. – 18 с.

Семенов В. М. Регіональні особливості державотворення в Україні: автореф. дис... канд. наук з держ. управління: 25.00.01 / Національна академія держ. управління при Президентові України; Харківський регіональний ін-т держ. управління. – Х., 2009. – 20 с.

Сергієнко Т. І. Внутрішньополітична інтеграція сучасного українського суспільства в контексті державотворення: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2007. – 20 с.

Сімперович В. М. Історіографія національно-демократичного руху за суверенізацію та незалежність України на рубежі 80 - 90-х років ХХ ст.: автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.06 / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського. – К., 2005. – 17 с.

Стасюк Г. Є. Освіта як чинник державотворення: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.10 / Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2008. – 16 с.

Федущак-Паславська Г. М. Політико- правова ідея суверенітету державної влади та її реалізація в державотворенні України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Л., 2000. – 18 с.

Харьковщентко Ю. Є. Концепція "християнської республіки" в контексті державотворчих і конфесійних процесів в Україні: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.11 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2008. – 18 с.

Чмихова В. І. Діяльність Верховної Ради України в умовах незалежності (березень 1990 – січень 2000 р.): автореф. дис. ...канд. іст. наук. – Львів, 2001. – 20 с.

Шановська О. А. Діяльність Народного Руху України з розробки національної програми та практичного втілення її в процесі державотворення (1989-1996 рр.): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Одеський національний ун-т ім. І.І.Мечникова. – О., 2003. – 20 с.

Шапвалова І. В. Моральні пріоритети українського державотворення (соціально-філософський аналіз): автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2010. – 19 с.

Шкляр Л. Є. Етнонаціональні чинники державотворення: політологічний аналіз: автореф. дис... д-ра політ. наук: 23.00.02 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 1996. – 40 с.

Юрченко М. М. Етнонаціональна політика як фактор державотворення в Україні: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Одеська держ. юридична академія. – О., 1998. – 17 с.

Ярош О. Б. Жіночі об'єднання України як суб'єкти державотворення кінця ХХ століття: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02. / НАН України; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень. – К., 2000. – 19 с.

Становлення та утвердження державних символів України

Перші наукові дослідження державної символіки України в українській історіографії з'явилися на поч. ХХ ст., що було пов'язано з відновленням української державності, проголошенням незалежності Української Народної Республіки, затвердженням державного герба, прапора, гімну України. 1917–1918 рр. опубліковано розвідки М. Грушевського, М. Модзалевського та Г. Нарбути про походження державного герба України – тризуба:

Грушевський М. Український герб // Народна Воля. – К., 1917.

Модзалевський В., Нарбут Г. До питання про державний герб України // Наше минуле. – К., 1918. – Ч. 1.

Значний внесок у питання походження, значення, символіки українського герба та прапора зробили науковці української діаспори та Західної України міжвоєнного та післявоєнного періоду (О. Пастернак, М. Андрусак, М. Міллер, В. Січинський та ін.). У